

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum volumen tripartitum

Creidius, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De tertio

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122776)

competit. Quare simus pacifici, non ulciscentes nosmet ipsos, ne maiestatem Dei violemus invadentes opus ipsi proprium, Deut. 32. v. 35. potius de jure nostro aliquid cedamus, ut pacem habeamus cum proximo, & Dei filii dici mereamur, Matth. 5. vers. 45. aliàs poena non emanabit, Syr. 28. vers. 3. seqq.

3. *Deprecantis humilitas*, quod conservus ipsum rogat, & dicit: Esto patiens erga me, & omnia tibi reddam. Sed ille renuit. Caveamus talem rigorem. Qui enim claudit aures suam ad clamorem pauperis, etiam ipse clamabit, & non exaudietur, Prov. 21. v.

2. *Servitiam*, quæ patet

1. *Ex strangulatione*. Nam statim ubi conspicit illum, injecta manu *ἐπιβύβη* *τρίχτη* *ἰημ* *διε* *κείη* *ἢ* *ἢ* suffocare volens miserum, nisi è vestigio solvat.

Ecce Vos mei, qualem hic servus habeat conscientiam, quod propter centum denarios strangulare & suffocare conservum non dubitat. Hodie multi sunt, præsertim inter milites, qui propter unum denarium, quandoque etiam ex mera petulantia non verentur conservos suos in via publica adoriri & trucidare. Sed judicem suum aliquando inventient. Qui enim sanguinem humanum profuderit, ejus sanguis rursus profundetur, Gen. 9. v. 6.

2. *Ex captivazione*. Quamvis enim miser humiliter deprecatur & solutionem promittit, nihil tamen proficit, sed citra ullum misericordiae affectum in carcerem projicitur, donec persolvat debitum.

Viva imago omnium eorum, qui debitores suos quasi deglubunt, & ad extremas sæpe angustias redigunt, allegantes tritum illud: qui non habet in ære, luat in corpore. Certe Christiana charitas longè aliud requi-

rit, 1. Cor. 13. v. 4. & ita debemus nos Christiani vitam nostram instituere, ut misericordia abundet supra judicium, Zach. 7. v. 9. Ol. 6. vers. 1. & quod ipsi volumus, hoc aliis præstemus, Matth. 7. v. 12.

De Tertio.

Restat *vindicta inclementia*, quam exag-gerat

I. *Servi nequam delatio*. Nam conservi hæc omnia videntes indoluerunt, inquit Evangelista, & Domino suo aperuerunt. Per conservos intelliguntur

1. *Beati Angeli*, qui sunt administratorii Spiritus, emissi propter eos, qui hereditate debent vitam æternam, Ebr. 1. v. ult. & conservi nostri vocantur, Apoc. 22. v. 9. Hi accuratè observant omnia nostra dicta & facta, si quis deviat à lege, & enormi aliquo delicto conscientiam suam vulnerat, contristantur. Si verò ad Deum revertitur peccator & poenitentiam agit, gaudent & exultant, Luc. 15. v. 10.

2. *Homines pii*, qui templa sunt Spir. S. 1. Cor. 3. v. 16. & super cunctis abominacionibus quæ fiunt in medio civitatis, ingemiscunt, Ezech. 9. v. 4. hi gemitus non sunt irriti, sed accusant impios & ad poenã Deum provocant, Sir. 35. v. 19.

Caveamus igitur, ne importunitate nostra aliorum querelas adversus nos concitemus: Exaudit DEUS clamores pauperis, Job. 34. v. 28.

II. *Rigorosa citatio*. Nam accersivit eum Dominus, inquit Evangelista. Hanc citationem nemo hominum effugiet. Si non citaris priùs, citaberis tamen in extremo mortis agone, ibi Diabolus catalogum peccatorum tuorum tibi ob oculos suspendet, & vel minima quæq; in memoriam revocabit, ut

ut accumulatione peccatorum gratiam divinam extenuare & obnubitare possit. Est enim fiscalis infernalis, qui accusat nos die & nocte, Apoc. 12. v. 10.

III. *Severa exprobratio*, v. 32. 33. Hanc audient aliquando omnes, qui jam implacabile odium fovent erga proximum, & reconciliationem nullam admittere volunt. Non sunt veri Christiani sed hypocritæ, & servi nequam, qui nomen Christi habent ad iudicium, non ad salutem, ut inquit Augustinus. Hinc in extremo die non inter oves mansuetas ad dextram, sed inter hædos ad sinistram collocati in æternum ignem præcipitabuntur, Matth. 25. v. 33. 41.

IV. *Æterna condemnatio*. Iratus enim Dominus tradidit eum tortoribus, quoad usque redderet, quod debebat sibi. His verbis æterna condemnatio describitur, ubi tortura

1. *Ineffabilis*. Nam tortores erunt Diaboli, qui magno cum fremitu, & horribili cum ululatu miseras animas invadent. Bernhardus dixisse memoratur, se malle fornacem calidissimè ferventem intrare, quàm Diabolum in sua propria forma videre. Quid verò erit eum tortorem experiri cum suis sociis, quorum brachia sunt ut capita draconum, quorum oculi ex se igneas emittunt sagittas, quorum dentes ut Elephantis prominent, & stimulant ad tormentum ut caudæ scorpionum.

2. *Incessabilis*, quod indicat particula donec, quâ Christus juxta Chrysostomum supplicii perpetuitatem denotare voluit. Tardius enim punietur, donec reddat, nunquam autem reddet, quod debet, semper ergò punietur, inquit Theophylactus. Non qui torquet fatigabitur, nec qui torquetur aliquando morietur, nulla ibi pax, nulla

doloris mitigatio, Es. 66. vers. 24. Apoc. 14. vers. 11.

3. *Innumerabilis*. Nam omnia solvere debet, etiam quod antea ipsi condonatum erat, juxta edictum Ezech. 18. v. 26. Ita damnati gravissimos dolores sentient in omnibus membris, quibus contra præcepta divina deliquerunt.

Cor tuum hic odio flagrat erga proximum, os convitia evomit, oculi spirant invidiam, aures obdurefcunt ad deprecationem, manus violentiam intentant, pedes insidias meditantur, &c. ibi singula membra pœnam luent pro debito. Habebis fletum in oculis, stridorem in dentibus, fetorem in naribus, vincula in manibus & pedibus, tormenta in toto corpore. Hoc est iudicium sine misericordia, quod experiuntur omnes illi, qui misericordiam non fecerunt, Jac. 2. v. 13.

V. *Christi applicatio*, v. 35. quæ meritò fulmen & malleus esse debet, quo ferrea & saxea corda nostra conterantur & ad reconciliationem impellantur, siquidem expressè audimus ex ore Christi nullam apud Deum sperandam esse peccatorum remissionem, nisi etiam proximo condonemus. Nam remissio peccatorum obtinenda est per fidem. Jam fides exiit se per charitatem, Gal. 5. v. 6. charitas per fraternam condonationem. Ubi igitur nulla condonatio, ibi nulla charitas, ubi nulla charitas, ibi nulla fides, ubi nulla fides, ibi remissio peccatorum etiam locum habere non potest. Huc pertinet etiam connexio immediata inter dilectionem Dei & dilectionem proximi, Numer. 5. v. 6. I. Joh. 4. v. 20. 21.

Si quis hoc non attendit, sed pergit in odio quod concepit adversus proximum, orationem dominicam contra seipsum reci-

rat, quoties recitat, & in quinta petitione debiti, quo Deo obstrictus est, retentionem quotidie sibi imprecatur. Faxit Chri-

stus Jesus, ut agnoscamus hoc, & juxta normam à se præscriptam vitam nostram instituemus, Amen.

Dominica XXIII. post Trinitatis.

Evangelium Matth. 22. vers. 15. 22.

LEgimus Jud. 15. v. 4. s. de Simfone, quod ceperit trecentas vulpes, caudasque earum junxerit ad caudas, & faces ligaverit in medio, quas igne succendens dimisit in segetes Philistinorum, & concrematae sunt.

Ejusmodi vulpinam ligam cernimus etiam in hodierno Evangelio, quam Pharisei & Herodiani inter se cudunt adversus Christum. Caudis quidem colligati sunt, & consilia ad unum scopum, nempe ad Christum, ejusdemque caelestem doctrinam exterminandam comportant, sed capita discordant, hoc est, in fidei & vitae professione, totis quod dicitur castris dissident, & vatiniario se invicem odio prosequuntur.

Quemadmodum autem vulpes Simfonis eodem igne, quo Philistinorum segetes incendebant, sibi ipsis incendium concitabant: Idem accidit Phariseis & Herodianis in prælecta pericope, quod ipsi in foveam cadunt, in quam Christum præcipitare volebant, & ita confunduntur in astutia sua, ut ipso omisso tacite secedant, & nihil respondere possint.

Videbimus historiam ipsam, quæ duabus partibus absolvitur, ut sunt:

I. *Captiosa quaestio.*

II. *Ingeniosa responsio.*

J.J.

EXEGETIS.

Non sine causa Diabolus Esa. 27. v. 1. appellatur serpens directus & tortuosus, quia quod agit, non tantum aperta vi agit, sed quandoque in angelum lucis se transformat, 2. Cor. 11. v. 14. & unguis lupinus sub ovina pelle occultat, per tortuosas vias falsæ doctrinæ & perversæ vitæ salutem hominum insidias struens, quod in Paradiso cœpit, in ipso Christo exercuit, & adhuc hodie continuâ praxi exercet.

Exemplum habemus in prælecta pericope, ubi ex instinctu Diaboli Pharisei coeunt & deliberant, quâ arte & astutia Christum in sermone capere velint, ubi tria potissimum consideranda veniunt:

I. *Deliberatio*, cujus hic describitur

1. *Auspicium*. Nam Ioh. 8. inquit Evangelista, tunc abeuntes Pharisei consilium ceperunt, quo respicit ad præcedentia, ubi Christus ex paterno planè affectu, debito tamen zelo ingratitudinem Pharisaicæ cohortis redarguerat, recitata parabolâ de nuptiis regniis & summa malitia invitatorum hospitum. Animadvertentibus Phariseis, sibi hoc dictum esse, ideoque irâ infrementes, id quod salutis ipsorum causa prolarum erat, malitiosis consiliis retundere conatur.

Videmus hinc quasi in speculo miram humanarum mentium perversitatem. Quando **Deus** per ordinarium ministerium castigat notoria